

Vrijheid

10 jaar na de bevrijding ben ik geboren. In de jaren 50. De jaren van de wederopbouw, maar ook van de Koude Oorlog en nieuwe oorlogen. De jaren van allerlei vormen van bevrijding. Er is al veel over gezegd in de verschillende kalenderdagen. Voor mij heeft vrijheid vooral ook te maken met kritisch zijn. Je eigen mening vormen over goed, kwaad. Niet meegaan met de massa.

Vanaf mijn studententijd ga ik elk jaar naar de dodenherdenking. Eerst in Groningen, later in Amsterdam, Eenrum, Zwolle en nu in Heino.

De vlag ging ook bij mij halfstok en op 5 mei voluit. Ik vind het belangrijk om bij beiden stil te staan, de verschrikkingen van oorlog en de bevrijding daarvan. Ik heb daar vaak gemengde gevoelens bij. De tweede wereldoorlog is voorbij, maar er zijn nog zoveel oorlogen. Zijn we wel echt bevrijd? Er is nog zoveel onvrijheid in de wereld. Toch blijf ik elk jaar gaan, omdat ik het belangrijk vind om stil te staan bij dat wat we verworven hebben en dat wat we nooit meer willen. Wat dat is kan voor iedereen verschillend zijn.

Afgelopen zomer was ik op Rügen en logeerde daar in de jeugdherberg in Prora die zich bevindt in het voormalig Seebad Prora. Een enorm complex van 4 kilometer lang dat door Hitler gebouwd werd als vakantie resort. Het is nooit afgebouwd en het heeft tijdens de Tweede Wereld Oorlog en daarna tijdens de Koude oorlog verschillende, met name militaire, functies gehad. Ook waren er vele dwangarbeiders aan het werk.

Het verblijf daar heeft indruk op mij gemaakt. Ik vond het een naargeestige plek. Maar ook een plek van bezinning. Door de geschiedenis van de plek, de tentoonstelling die er was, over Prora, waarin verschillende generaties aan het woord komen. Over de enorme tegenstellingen. Vervallen gebouwen die leegstaan en waar van alles in groeit. Met daarnaast een deel dat opgeknapt wordt. Onder andere de enorme al genoemde jeugdherberg en luxeappartementen. De zee die erop nog geen 5 minuten afstand van ligt. Voor mij het ultieme symbool van vrijheid, van ruimte.

Het verblijf daar heeft mij geïnspireerd tot een aantal schilderijen, waarin ik die gemengde gevoelens verbeeld. Verval en herstel. Verlatenheid en leven. Wanhoop en hoop.

Onvrijheid en bevrijding kunnen vele vormen hebben. Voor mij is het belangrijk om steeds alert te zijn wat de gevolgen van mijn/onze keuzes zijn voor anderen. Daarom blijft herdenken voor mij belangrijk elk jaar weer. Ook dit jaar, juist dit jaar, onder vast andere omstandigheden dan normaal, vanwege het Coronavirus. Maar daarom extra belangrijk.

Saskia van Bottenburg
Inwoonster van Heino